

สถานภาพ: : วิชาเลือกในสายมนุษยศาสตร์สำหรับนิสิตต่างคณะ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
: วิชาโทเลือกและวิชาเลือกเสรี สำหรับนิสิตคณะอักษรศาสตร์

กำหนดการเปิดสอน: ภาคต้น ปีการศึกษา 2564 วันพุธ เวลา 13.00 - 16.00 น. (2 กลุ่ม)
เรียนออนไลน์ผ่านระบบ CU Blackboard

สังเขปเนื้อหา: ศิลปะและโบราณวัตถุสถานที่สำคัญในประเทศไทย วิเคราะห์สุนทรียลักษณ์ความหมายและ
อรรถประโยชน์ในมิติทางอารยธรรม เพื่ออธิบายคุณค่าเชิงศิลปะและเชิงช่างที่สอดคล้องกับวิถี
ชีวิต สังคม ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนการรับและการถ่ายทอดมโนทัศน์ทางศิลปะและ
วิทยาการ

วัตถุประสงค์ของการสอน นิสิตสามารถ :

1. อธิบายเชิงวิเคราะห์รูปแบบของศิลปะและโบราณวัตถุสถานที่สำคัญในประเทศไทย
ตลอดจนความหมาย และอรรถประโยชน์ด้านอารยธรรมไทยได้
2. อธิบายความคิด ความเชื่อและภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์งานศิลปะและโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย
3. อธิบายการรับและการถ่ายทอดมโนทัศน์ทางศิลปะและวิทยาการได้

หัวข้อเนื้อหา:

ศิลปะและโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 6 - 11 ศึกษาการรับอิทธิพลจากอารยธรรมอินเดีย
ที่เข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น นำไปสู่การสร้างบ้านแปลงเมืองเป็นอาณาจักรโบราณในยุคจารีตหลายแห่ง
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นบ่อเกิดของศิลปะและสถาปัตยกรรมแบบทวารวดี ศรีวิชัย และศิลปะเขมรในดินแดน
ประเทศไทย

ศิลปะและโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 - 18 ศึกษาอิทธิพลและวิวัฒนาการของศิลปะ
รวมทั้งสถาปัตยกรรมสกุลช่างท้องถิ่นในรูปแบบศิลปะทวารวดี ศิลปะศรีวิชัย ศิลปะเขมร และยุคหัวเลี้ยวหัวต่อของศิลปะแบบ
อุทอง รวมทั้งบ่อเกิดศิลปะและโบราณวัตถุสถานของสยามในยุคแรก

ศิลปะและโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 18 - 20 ศึกษาวิวัฒนาการศิลปะและ
สถาปัตยกรรมของแคว้นหรือรัฐสยามในดินแดนเชียงแสน ล้านนา สุโขทัย และอยุธยา โดยเน้นถึงความสัมพันธ์และความ
แตกต่างทางคติความเชื่อและรูปแบบศิลปะสถาปัตยกรรมของแคว้นทั้งสาม

ศิลปะและโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 - 23 ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของศิลปะ
สถาปัตยกรรมของอาณาจักรอยุธยาและอาณาจักรล้านนา รวมทั้งอิทธิพลของศิลปะจากภายนอกที่มีศิลปะและโบราณวัตถุ
สถานของอยุธยาและล้านนา

ศิลปะและโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย ช่วงพุทธศตวรรษที่ 24 ศึกษาวิวัฒนาการของศิลปะสถาปัตยกรรม
สมัยอยุธยาตอนปลาย และรัตนโกสินทร์ตอนต้น ตลอดจนอิทธิพลศิลปะจีนและตะวันตก

ศิลปะและโบราณวัตถุสถานในท้องที่ต่างๆ ที่มีอายุร่วมสมัยกับประเทศไทย โดยศึกษาจากตัวอย่างศิลปะที่ปรากฏ
หลักฐานตามภูมิภาคต่างๆ ของดินแดนไทยปัจจุบัน โดยเน้นถึงอิทธิพลของคติความเชื่อที่ส่งผลกระทบต่องานสร้างสรรค์และ
การเปลี่ยนแปลงของศิลปะสถาปัตยกรรมตลอดจนผลงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

วิธีการเรียนการสอน:

1. การบรรยายสัปดาห์ละ 2 - 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง ฉายสไลด์ประกอบการบรรยาย
2. การบรรยายนอกสถานที่ ณ แหล่งอารยธรรมสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดพระราชวัง โบราณสถาน ตลอดจนแหล่งชุมชนที่มีความสำคัญต่าง ๆ ในประเทศไทย ไม่สามารถจัดกิจกรรมภายใต้สถานการณ์โรคระบาดได้ หน่วยวิชาจะคัดเลือกหรือจัดทำวีดิทัศน์เกี่ยวกับศิลปะโบราณวัตถุสถานดังกล่าวเป็นกรณีศึกษา (กำหนดให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม)
3. การจัดกิจกรรมการทำรายงานส่วนบุคคล โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง มุ่งเน้นให้นักศึกษาทำโครงการภาคสนาม (Field Work) เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในแหล่งที่มีศิลปะโบราณวัตถุสถานที่สำคัญของไทย

อาจารย์ผู้สอน: อาจารย์สถาพร อรุณวิลาศ และวิทยากรภายนอก

เอกสารประกอบการเรียนการสอน:

1. เอกสารประกอบการบรรยาย
2. หนังสือวารสาร บทความ เฉพาะเรื่องตามแต่ที่ผู้สอนจะมอบหมายให้ใช้ประกอบการค้นคว้า
3. หนังสือและบทความที่มีเนื้อหาในขอบเขตวิชาปริทัศน์ศิลปะและโบราณวัตถุสถานที่สำคัญในประเทศไทย

เกณฑ์การวัดผล: (ใช้ระบบอิงเกณฑ์เป็นหลักร่วมกับการพิจารณาจิตพิสัยและวินัยนิสิต)

1. ประเมินผลจากใบงานที่ได้รับมอบหมาย (Quiz) ร้อยละ 30
2. การทำรายงาน Field Work ส่วนบุคคลประจำภาค ร้อยละ 30
3. การสอบปลายภาค ร้อยละ 40

วันพุธที่ 24 พฤศจิกายน 2564 เวลา 13.00 – 16.00 น. ทั้งกลุ่มที่ 1 – 2

ออนไลน์ผ่านระบบ CU Blackboard

<u>ระดับคะแนน</u>	A	=	80	คะแนนและมากกว่า
	B+	=	75 - 79	คะแนน
	B	=	70 - 74	คะแนน
	C+	=	65 - 69	คะแนน
	C	=	60 - 64	คะแนน
	D+	=	55 - 59	คะแนน
	D	=	50 - 54	คะแนน
	F	=	49	คะแนนและน้อยกว่า

สถานที่ติดต่อ:

1. ซักถามข้อสงสัยเบื้องต้น ปรึกษาเรื่องรายงาน และส่งงาน ผ่านผู้ช่วยสอน คุณปรินทร อยู่คงแก้ว (พี่หญิง) ทาง Line Group , e-mail: parinthon.y@gmail.com หมายเลขโทรศัพท์ 087-061-9995
2. มีปัญหาทางวิชาการ เช่น ซักถามข้อสงสัย ขอถอนรายวิชา ติดต่อ อาจารย์สถาพร อรุณวิลาศ ทาง e-mail: Sthaporn.A@chula.ac.th
3. สถานที่ติดต่อเฉพาะสถานการณ์ปกติ (มหาวิทยาลัยเปิดทำการ) หน่วยบริหารวิชาอารยธรรมไทย อาคารบรมราชกุมารี ชั้น 13 ห้อง 1307 หมายเลขโทรศัพท์ 02-218-1877 โทรสาร 02-218-4643

หมายเหตุ: หากมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงจากทางมหาวิทยาลัย ทางหน่วยวิชาจะพิจารณาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับทางสถานการณ์ โดยจะแจ้งให้กับนิสิตได้ทราบ ผ่านทาง CU BLACKBOARD, Line group และ e-mail address ตามข้อมูลที่นิสิตได้แจ้งมา

ป้ายประกาศของหน่วยวิชาอารยธรรมไทย:

ประกาศและแจ้งข้อมูลทั่วไป ตารางสอน ตารางสอบ การเปลี่ยนแปลงสถานที่เรียน ที่ป้ายประกาศของหน่วยวิชาอารยธรรมไทย บริเวณชั้นลอยอาคารบรมราชกุมารี หน้าประตูทางเข้าโถงบันไดและลิฟท์ด้านทิศตะวันตก หรือที่เว็บไซต์หน่วยบริหารวิชาอารยธรรมไทย www.arts.chula.ac.th/MISC/ หรือที่ application line: QR CODE

เอกสารที่นิสิตควรอ่านเพิ่มเติม

- ไชศรี ศรีอรุณ. พระพุทธรูปรอบองค์พระปฐมเจดีย์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์, 2539.
- โชติ กัลยาณมิตร. พจนานุกรมสถาปัตยกรรมและศิลปะเกี่ยวเนื่อง. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์, 2518.
- พิริยะ ไกรฤกษ์. ศิลปะทักซิณก่อนพุทธศตวรรษที่ 19. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์, 2523.
- ผาสุข อินทรารุช. พุทธศาสนาและประติมานวิทยา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2530.
- _____ . ทวารวดี การศึกษาเชิงวิเคราะห์จากหลักฐานทางโบราณคดี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2542.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. สยามประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์แอนด์, 2535.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. ทวารวดีศิลปกรรมยุคเริ่มแรกในดินแดนไทย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.
- _____ . พระพุทธรูปในประเทศไทย รูปแบบ พัฒนาการและความเชื่อของคนไทย. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์สมาพันธ์ จำกัด, 2556.
- สมชาติ มณีโชติ. จิตรกรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2529.
- สน ศรีมาตัง. โครงสร้างจิตรกรรมฝาผนังล้านนา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- สมคิด จิระทัศน์กุล. วัด: พุทธศาสนสถาปัตยกรรมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- _____ . คติสัญลักษณ์และความหมายของซุ้มประตูหน้าต่างไทย. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2546.
- สันติ เล็กสุขุม. ศิลปะสุโขทัย. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์, 2540.
- _____ . ศิลปะอยุธยา. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์, 2542.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล, ม.จ. ศิลปะในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร, 2515.
- เสนอ นิลเดช. ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- _____ . ศิลปะสถาปัตยกรรมล้านนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539
- Griswold, A.B. Towards a History of Sukhodaya Art. Bangkok: Fine Arts Department, 1967.

บทความต่าง ๆ ในวารสารที่ควรอ่าน

เมืองโบราณ	วารสารวิชาการทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะ และวัฒนธรรม
ศิลปวัฒนธรรม	วารสารวิชาการที่รวบรวมเรื่องราวหลายด้านทางวัฒนธรรม
ศิลปากร	นิตยสารทางวิชาการของกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ออกทุกสองเดือน

กำหนดการสอนรายวิชา 2200185 ปรัชญาศิลปะและโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย ภาคการศึกษาต้น/2564

วันพุธ เวลา 13.00 - 16.00 น. ออนไลน์ผ่านระบบ CU Blackboard

สัปดาห์ ที่	วันพุธ/ พ.ศ. 2564	หัวข้อการบรรยาย / กิจกรรม	อาจารย์ผู้สอน
1	11 ส.ค.	* แนะนำรายวิชา * หลักฐานศิลปะโบราณวัตถุสถานยุคเริ่มแรกในดินแดนประเทศไทย * ระเบียบขั้นตอนการศึกษาวิชาปรัชญาศิลปะโบราณวัตถุสถานในประเทศไทย	อ.สถาพร
2	18 ส.ค.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : ทวารวดี ศรีวิชัยและลพบุรี (1)	อ.วงศ์ฉัตร
3	25 ส.ค.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : ทวารวดี ศรีวิชัยและลพบุรี (2)	อ.วงศ์ฉัตร
4	1 ก.ย.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : ทวารวดี ศรีวิชัยและลพบุรี (2)	อ.วงศ์ฉัตร
	3 ก.ย.	(Quiz) ใบงานชิ้นที่ 1 เวลา 18.00-21.00 น.	
5	8 ก.ย.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : ทริภุญไชย เชียงแสน ล้านนา	อ.สถาพร
6	15 ก.ย.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : สุโขทัย	อ.สถาพร
7	22 ก.ย.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : อุทอง อโยธยา	อ.สถาพร
8	29 ก.ย.	(Quiz) ใบงานชิ้นที่ 2 เวลา 13.00-16.00 น. และศึกษาชีวิตทัศนบรรยายนอกสถานที่ ครั้งที่ 1	
9	6 ต.ค.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : อโยธยา (ต่อ) ส่งโครงร่างรายงานส่วนบุคคล (proposal)	อ.สถาพร
10	13 ต.ค.	งดการเรียนการสอน : วันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	อ.สถาพร
11	20 ต.ค.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : ศิลปะรัตนโกสินทร์	อ.สถาพร
	23 ต.ค.	ศึกษาชีวิตทัศนบรรยายนอกสถานที่ ครั้งที่ 2	
12	27 ต.ค.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : ศิลปะรัตนโกสินทร์	อ.สถาพร
13	3 พ.ย.	* ศิลปะและโบราณวัตถุสถานฯ : ศิลปะโบราณวัตถุสถานในท้องถิ่น	อ.สถาพร
14	10 พ.ย.	* นิสิตนำเสนอรายงาน/ รายงานผลการศึกษา Field Work (กลุ่มที่ 1)	
15	17 พ.ย.	* นิสิตนำเสนอรายงาน/ รายงานผลการศึกษา Field Work (กลุ่มที่ 2)	
16	24 พ.ย.	สอบปลายภาค 13.00 - 16.00 น. (ทั้ง 2 ตอนเรียน)	

หมายเหตุ *กำหนดการสอนอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนจะแจ้งการเปลี่ยนแปลงให้ทราบล่วงหน้า